

ת"פ 42348/06/13 - מדינת ישראל נגד מיכאל פראבר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 42348-06-13 מדינת ישראל נ' פראבר(עציר)

בפני בעניין: כב' השופט ד"ר שאול אבינור
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מיכאל פראבר (עציר)

הנאשם

גזר דין

א. רקע כללי:

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בביצוע שרשרת של עבירות הונאה בכרטיס חיוב לפי הוראות סעיף 17 לחוק כרטיסי חיוב, תשמ"ו-1986, התחזות כאדם אחר במטרה להונות, לפי הוראות סעיף 441 רישא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), שימוש במסמך מזויף בכוונה לקבל דבר, לפי הוראות סעיף 420 לחוק העונשין וקבלת דבר במרמה, לפי הוראות סעיף 415 רישא לחוק העונשין.
2. כתב האישום שהוגש נגד הנאשם כולל ארבעה אישומים, שבהם הואשם הנאשם ברכישת מכשירי טלפון ניידים ובמשיכת מזומנים בכרטיסי חיוב השייכים למתלוננים; וזאת תוך התחזות למתלוננים, בין השאר בדרך של שימוש בתעודות זהות מזויפות. על פי עובדות כתב האישום, העבירות בוצעו בחודשים מאי ויוני 2013 וסכום ההונאה היה, באישום הראשון, בסך כולל של 37,185.51 ₪, באישום השני בסך כולל של 13,618.52 ₪, באישום השלישי בסך כולל של 29,970.52 ₪, ובאישום הרביעי בסך כולל של 3,762 ₪.
3. הנאשם כפר באחריותו לעבירות בהן הואשם, הגם שבסופו של יום הובהר כי הוא מודה כמעט בכל עובדות כתב האישום, למעט בשלושה עניינים שוליים יחסית, שלגבי שניים מהם קיבל בית המשפט את טענותיו (ר' בעמ' 44-45 להכרעת הדין). טענתו העיקרית של הנאשם היתה ל"הגנה מן הצדק" בשל אכיפה בררנית, כאשר העבריינים העיקריים לשיטתו - שהם מר ברורמן ומר רזניקוב - לא הועמדו לדין והתיק נגדם אף נסגר מחוסר ראיות מספיקות. טענה זו נדחתה, כמפורט בהכרעת הדין (ר' שם, בעמ' 45 ואילך), ובנסיבות אלה הורשע הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום, למעט בגין שני העניינים הנ"ל.

הראיות לקביעת העונש ועיקר טיעוני ב"כ הצדדים:

4. כראיות לקביעת העונש הגישה המאשימה את גיליון הרשעותיו הקודמות של הנאשם (ע/1). כעולה מגיליון זה, לנאשם, יליד 1946, הרשעות קודמות רבות, שונות ומגוונות, שרובן בגין עבירות רכוש והימורים. הנאשם ריצה בעברו עונשי מאסר בפועל, הרשעותיו האחרונות הן מהשנה האחרונה והוא אף מרצה כיום עונש של מאסר בפועל. נגד הנאשם אף תלויים ועומדים שני עונשי מאסר מותנים, ברי הפעלה: מאסר על תנאי בן 150 יום, שנגזר על הנאשם בת"פ 11-06-13258 בבית משפט השלום בבאר שבע (ר' ע/2), ומאסר על תנאי בר הפעלה בן 7 חודשים שנגזר על הנאשם בת"פ 09-02-10487 בבית משפט השלום בפתח תקווה (ר' ע/3).
5. ב"כ המאשימה ביקש להחמיר בעונשו של הנאשם. ב"כ המאשימה ציין את עברו הפלילי המכביד של הנאשם, כמו גם את העובדה שהנאשם שב וביצע את העבירות נשוא תיק זה חרף קיומם של מאסרים מותנים בגין עבירות דומות. בהקשר זה התייחס ב"כ המאשימה לריבוי העבירות, שביצוען כלל לגשתו תכנון מוקדם, שיטתיות ומיומנות. כמו כן הדגיש ב"כ המאשימה את הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים עקב ביצוע העבירות: פגיעה בפרטיות, פגיעה באמון הציבור בשלטון החוק, פגיעה בסדרי השלטון ופגיעה בקניין ובחיי הכלכלה.
6. לשיטת ב"כ הנאשם מתחם העונש ההולם בגין האישום הראשון צריך לנוע בין 4 חודשי מאסר בפועל לבין 10 חודשי מאסר בפועל, בגין האישום השני בין 6 חודשי מאסר בפועל לבין 14 חודשי מאסר בפועל, בגין האישום השלישי בין 8 חודשי מאסר בפועל לבין 16 חודשי מאסר בפועל ובגין האישום הרביעי בין חודשיים מאסר בפועל לבין 8 חודשי מאסר בפועל. יוער, כי לא לחלוטין ברורה האבחנה שנקטה המאשימה בין האישומים השונים.
7. באשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם עתר ב"כ המאשימה לגזור את הדין ברף העליון של המתחמים, להפעיל במצטבר את עונשי המאסר המותנים, ולקבוע כי העונש ירצה במצטבר לעונש המאסר אותו מרצה הנאשם כיום. עוד עתר ב"כ המאשימה להטלת מאסר מותנה וכן קנס ופיצויים למתלוננים, הגם שכפי שבהגנותו ציין אין אינדיקציה אם נגרמה למתלוננים פגיעה כלכלית של ממש מעבר לעגמת נפש.
8. ב"כ הנאשם, מצידו, תיאר את הנסיבות לקולא. הנאשם הינו כבן 68 שנים, נכה בשיעור של 75% עקב בעיות נפשיות ובשנת 2002 אובחן כחולה סרטן (ר' המסמך הרפואי שהגיש, ס/1). לשיטת ההגנה, הנאשם היה מכור רוב חייו להימורים, והתמכרותו זו היא שהובילה אותו לבצע את העבירות דנא, אותן ביצע על מנת להחזיר חוב הימורים למר ברוורמן. לטענת ב"כ הנאשם, לא מדובר בעבירות שבוצעו בתחום אלא דווקא ללא כל תחום, כמעין "התאבדות פלילית", כאשר היה ברור שהנאשם יזוהה וייתפס.
9. ב"כ הנאשם הדגיש כי מרגע מעצרו הציע הנאשם לשתף פעולה עם היחידה החוקרת ולמסור מידע לגבי מר ברוורמן ומר רזניקוב, המבצעים העיקריים לשיטתו, אך היחידה החוקרת - מטעמים שלא הובהרו - לא נעתרה להצעותיו. יתר על כן, ניהול הראיות מטעם הנאשם היה ענייני וממוקד, תוך שבהיבט העובדתי קיבל בית המשפט שתיים מתוך שלוש ההסתייגויות העובדתיות שהעלה הנאשם. לא מדובר אפוא בנאשם שניהל הליך סרק אלא בנאשם שהעלה טענות של ממש, שהיה מקום להידרש להן.

10. עוד עתר ב"כ הנאשם כי בית המשפט ישקול את טענותיו של הנאשם, במסגרת ההגנה מן הצדק לה טען, במסגרת גזירת הדין. הגם שבית המשפט דחה, בהכרעת הדין, טענות אלה במישור האחריות, יש מקום להידרש להן במישור גזירת הדין, כפי שבתי המשפט עושים לא אחת.

11. בנסיבות אלה טען הסניגור - תוך הדגשת הודאת הנאשם במרבית עובדות כתב האישום, נטילת האחריות מצידו והחרטה שהביע - כי אין לקבל את מתחמי העונש ההולם להם טען ב"כ המאשימה. לשיטת ב"כ הנאשם, מתחם העונש ההולם בגין כל אחד מהאישומים שבכתב האישום צריך לנוע בין מאסר על תנאי לבין 6 חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בעבודות שירות. ב"כ הנאשם עתר אפוא להקל בדינו של הנאשם, תוך התייחסות לגילו ולנסיבותיו האישיות, והדגיש גם את העובדה שלמתלוננים עצמם לא נגרם נזק כלכלי.

ג. קביעת מתחם העונש ההולם:

12. בהתאם להוראות סעיף 40ג(א) לחוק העונשין על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם לעבירות אותן ביצע הנאשם בהתאם לעקרון ההלימה תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות כמפורט בהוראות סעיף 40ט לחוק העונשין.

13. באשר לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם מקובל עלי טיעון ב"כ המאשימה. יחד עם זאת, מדובר בארבעה אישומים דומים למדי - הגם שהאישום הרביעי מצומצם יותר - ובהתאם לפסיקה המקובלת בבית משפט זה מתחם העונש ההולם, לגבי כל אישום, הינו בין שלושה חודשי מאסר בפועל, שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר.

ד. גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם:

14. בהתאם להוראות סעיף 40ג(ב) לחוק העונשין על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם - למעט מקרים חריגים בהם הוא רשאי לחרוג ממתחם זה, שאין עניינם לכאן - וזאת תוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות כמפורט בהוראות סעיף 40יא לחוק העונשין.

15. באשר לנאשם שלפניי, השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשו הם כלהלן:

הרשעות קודמות - כאמור, לנאשם עבר פלילי מכביד. הוא ריצה בעבר עונשי מאסר בפועל ואף תלויים ועומדים נגדו שני מאסרים על תנאי ברי הפעלה בגין אותן עבירות (ר' ע/2 וע/3). נתונים אלו הינם בעלי משמעות מהותית, שכן ניתן ללמוד מהם כי עסקינן בנאשם החוזר ומבצע עבירות, וכי העונשים שהושתו על הנאשם בעבר - לרבות מאסרים בפועל - לא הרתיעו אותו מלשוב לסורו.

זאת ועוד: לא מדובר במקרה בו עומד הנאשם בפעם הראשונה בפני עונש של מאסר בפועל, וכפועל יוצא מכך אין מקום להתחשבות, הננקטת בנסיבות המתאימות, במי שעומד לראשונה בחייו בפני עונש מאסר. בנסיבות אלה, גם אין מקום להפעלת עונשי המאסר המותנים בחופף לעונש המאסר שייגזר על הנאשם בגין התיק דנא; ובוודאי שאין מקום להורות על ריצוי עונש המאסר בגין התיק דנא בחופף לעונש המאסר אותו מרצה הנאשם כיום.

הודאה ונטילת אחריות - הנאשם לא הודה במיוחס לו ועמד על ניהול הוכחות. יחד עם זאת, ובעניין זה יש לקבל את טיעון הסניגור, ניהול ההגנה היה ענייני וממוקד, תוך ויתור על שמיעת עדים שלא נדרשו לטענות הנאשם, ועובדות אלה יש לזקוף לזכותו של הנאשם.

נסיבותיו האישיות של הנאשם - הנאשם הינו יליד 1946, שלדבריו מכור להימורים וביצע את העבירות בכדי להחזיר חוב שנוצר כתוצאה מההימורים. הנאשם אף חולה במחלת הסרטן, שאובחנה בגופו בשנת 2002 (ר' ס/1). עוד יש לציין כי בדברו האחרון לעונש, מעבר לחרטה שהביע, ציין הנאשם את קשייו בכלא כאדם מבוגר. הנאשם הדגיש כי הוא סובל מאוד מהתנהגותם של אסירים אחרים, המנסים באלימות לסחוט ממנו כספים הגם שהוא חסר כל.

לבסוף, בהקשר של גזירת הדין יש גם משקל לטענות ב"כ הנאשם בעניין ההגנה מן הצדק. כפי שקבעתי בהכרעת הדין "גם אם אהיה נכון לקבל את טענת ב"כ הנאשם כי חקירת המשטרה בעניין חלקם של מר ברוורמן ומר רזניקוב לא בוצעה ביסודיות הנדרשת, וכי פעולות חקירה שניתן היה לעשות על מנת לבסס את החשדות נגדם לא בוצעו, עדיין לא מדובר במקרה של אכיפה בררנית..." (ר' בעמ' 47 להכרעת הדין) ועל כן דחיתי את הטענה במישור האחריות. יחד עם זאת, אמנם נראה כי ניתן היה לחקור ביתר יסודיות את עניינם של מר ברוורמן ומר רזניקוב, ואף נתון זה יש לזקוף לזכותו של הנאשם במישור הענישה.

ה. סוף דבר:

16. שקלולם של כל הנתונים הנ"ל מצביע על כך שיש לגזור את עונשו של הנאשם בחלקם העליון של מתחמי העונש ההולם, בגין כל אחד מהאישומים. כיוון שמדובר ברצף של עבירות דומות, הדרך הנכונה היא בקביעת עונש כולל אחד לכל האישומים, כאמור בהוראות סעיף 40(ג) (ב) אמצע לחוק העונשין, תוך התחשבות בכך שמדובר בארבעה אישומים שכל אחד מהם מתייחס למספר מעשים. בנסיבות אלה אני גוזר על הנאשם, בגין התיק דנא, עונש כולל של 11 חודשי מאסר בפועל.

17. באשר לעתירת המדינה להטיל קנסות ופיצויים, מדובר כאמור בנאשם מבוגר, שלגרסתו שלא נסתרה הינו חסר כל, ונגזר עליו עונש מאסר בפועל ממושך. לפיכך אין מקום להשית על הנאשם עיצומים כספיים, שלא יהיה בהם אלא כדי להאריך את תקופת המאסר שנגזרה עליו. בנסיבות אלה, ותוך התחשבות בעובדה שלמתלוננים לא נגרם נזק כלכלי של ממש, גם איני מורה על חיוב הנאשם בפיצויים.

18. אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 11 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

המאסר המותנה בן 150 יום, שנגזר על הנאשם בת"פ 11-06-13258 בבית משפט השלום בבאר שבע (ר' ע/2), והמאסר המותנה בן 7 חודשים, שנגזר על הנאשם בת"פ 10487-02-09 בבית משפט השלום בפתח תקווה (ר' ע/3), מופעלים בזה בחופף האחד למשנהו ובמצטבר לעונש הנ"ל.

בסך הכל ירצה אפוא הנאשם עונש של מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים, אשר יצטבר לתקופת המאסר אותה הוא מרצה כיום.

(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים

מיום שחרורו מן המאסר, עבירה מהעבירות בהן הורשע.
(ג) ניתן בזה צו כללי, לעניין המוצגים, לשיקול דעתו של קצין משטרה.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, יום רביעי ה' אדר א תשע"ד, 05 פברואר 2014, בהעדר הצדדים.